

Duurzaamheidsverslag

2011

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Voorwoord.....	3
Inleiding.....	4
1. Uitgifte en realisatie.....	6
1.1 Glastuinbouw.....	6
1.2 Bedrijventerrein.....	7
1.3 Autonome ontwikkelingen suikerfabriek.....	8
1.4 Infrastructuur en watersysteem.....	10
2. Winstgevende symbiose en samenwerking.....	11
2.1 Restwarmte.....	11
2.2 CO ₂ distributie.....	12
2.3 Aanvullend gietwatersysteem.....	13
2.4 Spuiwatersysteem.....	13
2.5 150/20 kV station.....	14
2.6 Warmtekrachtkoppeling.....	15
2.7 Gasontvangststation.....	15
2.8 Bietengrond.....	16
2.9 Windturbines.....	17
2.10 Biomassavergisting.....	18
2.11 Toekomst.....	18
3. Beheersorganisaties.....	20
3.1. Koepeloverleg Nieuw Prinsenland.....	20
3.2 Stichting AFC Nieuw Prinsenland.....	21
3.3. Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A.....	22
3.4. Coöperatieve vereniging Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland.....	23
3.5 Burenraad Nieuw Prinsenland.....	23
Bijlage 1. Symbiose & Samenwerking figuur.....	25

Voorwoord

Het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland (vanaf hier Nieuw Prinsenland) is een speerpuntproject in West-Brabant en de biobased economy. Bij de start, zo'n acht jaar geleden, hadden we geen duidelijk idee van wat het project precies zou gaan worden. Inmiddels zie je dat de puzzelstukjes steeds meer op de juiste plaats vallen. En dat het besluit om Nieuw Prinsenland te ontwikkelen past in de ontwikkelingen van de nieuwe economie in deze regio: de biobased economy.

Nieuw Prinsenland maakt het echt zichtbaar wat wordt bedoeld met winstgevende symbiose en samenwerking en wat we bedoelen met biobased ondernemen. De suikerfabriek van Suiker Unie, met daaraan gekoppeld de nieuwe biomassavergister, is een werkend voorbeeld van energietransitie. En de ontwikkeling van een grootschalig glastuinbouwgebied met een agro- en foodbedrijventerrein past prima binnen het van oudsher belangrijke land- en tuinbouwgebied West-Brabant. De ontwikkeling van Nieuw Prinsenland laat zien dat de land- en tuinbouw en de daaraan gerelateerde verwerkende industrie een innovatieve en vooruitstrevende sector is met toekomst. Nieuw Prinsenland is een showcase voor duurzame land- en tuinbouw.

We verwachten dat Nieuw Prinsenland spin-off geeft voor de gemeente Steenbergen en omliggende gemeenten. We hopen dat mensen zich door de extra werkgelegenheid blijven vestigen in de regio. Dit zal betekenen dat er extra huizen moeten worden gebouwd en dat nieuwe inwoners gebruik gaan maken van de voorzieningen in de regio. Hiermee wordt dan ook de lokale economie gestimuleerd.

Als burgemeester van Steenbergen bewonder ik de ondernemers die dit project hebben geïnitieerd en die erin investeren. Het is onze taak als gemeente om ondernemers die duurzaam willen ondernemen de kans en de ruimte te bieden om dat te doen. Ondanks het soms moeizame besluitvormingstraject dat vooraf ging, met veel discussies, is de gemeente Steenbergen trots om Nieuw Prinsenland te faciliteren binnen de huidige kaders voor dit unieke ontwikkelingsproject. Het beleid van de afgelopen jaren is nu terug te zien in de realisatie van Nieuw Prinsenland. Ik hoop en ga ervan uit dat, over een jaar of tien, Nieuw Prinsenland er echt zo uit gaat zien als nu de landschapsarchitecten hebben ontworpen, een project zorgvuldig ingepast in het landschap, een bezienswaardigheid, kortom een voorbeeld voor agro-food gebiedsontwikkeling.

Dat de Prins van Oranje de biomassavergister van Suiker Unie opende, was voor mij als burgemeester het hoogtepunt van de ontwikkeling van Nieuw Prinsenland in 2011. De biomassavergister is wat mij betreft het eerste zichtbare feit van de biobased economy in ontwikkeling. De opening door de Prins van Oranje heeft het gebied een landelijke uitstraling gegeven. Gezien de ontwikkelingen in 2011 en de vooruitzichten voor de komende jaren wordt Nieuw Prinsenland een locatie die binnen de biobased economy in West-Brabant een prominente rol zal blijven spelen. In dit duurzaamheidsverslag geven de initiatiefnemers van Nieuw Prinsenland inzicht in de stand van zaken van de ontwikkeling van het project.

Steenbergen, 2 april 2012

Jan Hoogendoorn
Burgemeester Gemeente Steenbergen

Inleiding

Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland is een duurzame gebiedsontwikkeling in West-Brabant, in de gemeente Steenbergen. Het is een gezamenlijk initiatief van Suiker Unie en de Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij (TOM). De provincie Noord Brabant, de gemeenten Steenbergen en Halderberge en het waterschap Brabantse Delta hebben het initiatief gefaciliteerd.

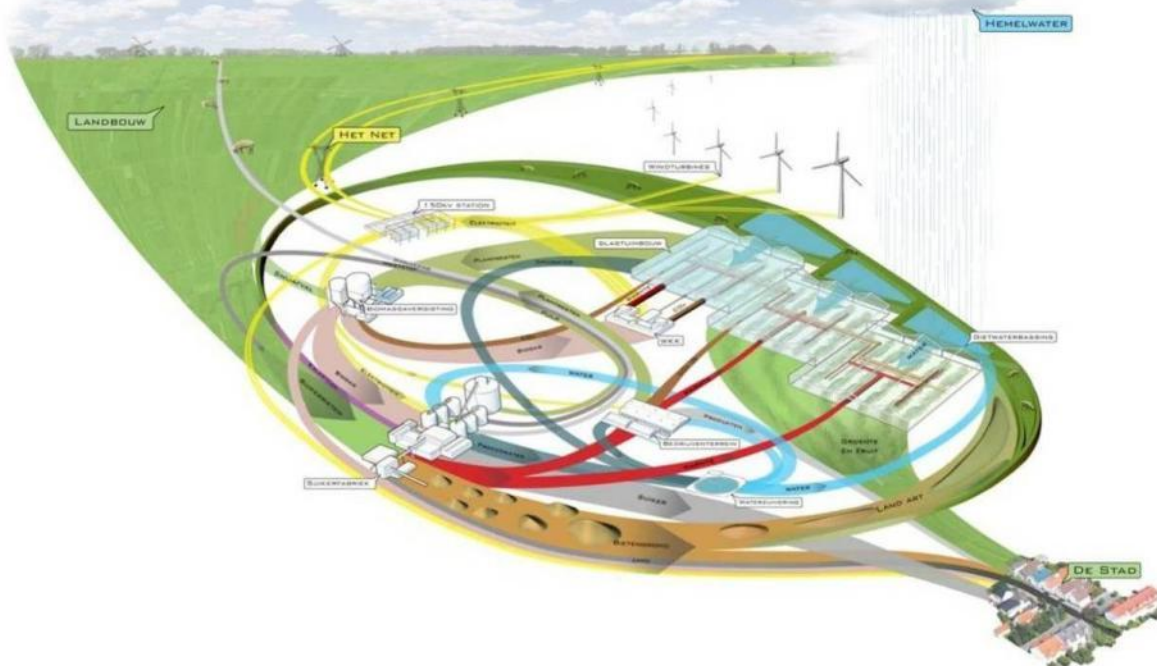
Nieuw Prinsenland bestaat uit een bedrijventerrein van 50 ha netto uitgeefbaar en een glastuinbouwlocatie van 220 ha netto glas, naast de bestaande suikerfabriek met nog 30-40 ha ruimte voor herontwikkeling.

Figuur 1. Presentatietekening Nieuw Prinsenland met een weergave van een mogelijke inrichting versie december 2011

Nieuw Prinsenland is een thematische gebiedsontwikkeling. Het bedrijventerrein is bedoeld voor bedrijven uit en gelieerd aan de agro- en levensmiddelensector en de biobased economy. Van groot tot klein, van lokaal tot internationaal, van lage tot hoge milieucategorieën. Clustering van deze bedrijven met een glastuinbouwlocatie en de suikerfabriek biedt extra kansen en mogelijkheden voor winstgevende symbiose en samenwerking. Daar is de duurzaamheid bij gebaat. Nieuw Prinsenland wil deze kansen en mogelijkheden realiseren. Maar die symbiose en samenwerking gebeurt wél op basis van vrijwilligheid.

Nieuw Prinsenland zal zich de komende vijf tot tien jaar stapsgewijs ontwikkelen tot een knooppunt voor de groene economie.

Figuur 2. Symbiose & Samenwerking (zie ook bijlage)

Dit is het eerste duurzaamheidsverslag van Nieuw Prinsenland. Gedurende de ontwikkeling van het gebied zal elk jaar zo'n verslag over de duurzame ontwikkelingen informeren. Dit verslag geeft weer welke stappen op het gebied van uitgifte en realisatie, symbiose en samenwerking en de beheersorganisaties in 2011 zijn gezet. Voor elk deelonderwerp wordt tevens een blik gegeven op de verwachtingen en de realisatieplanning voor de komende tijd.

1. Uitgifte en realisatie

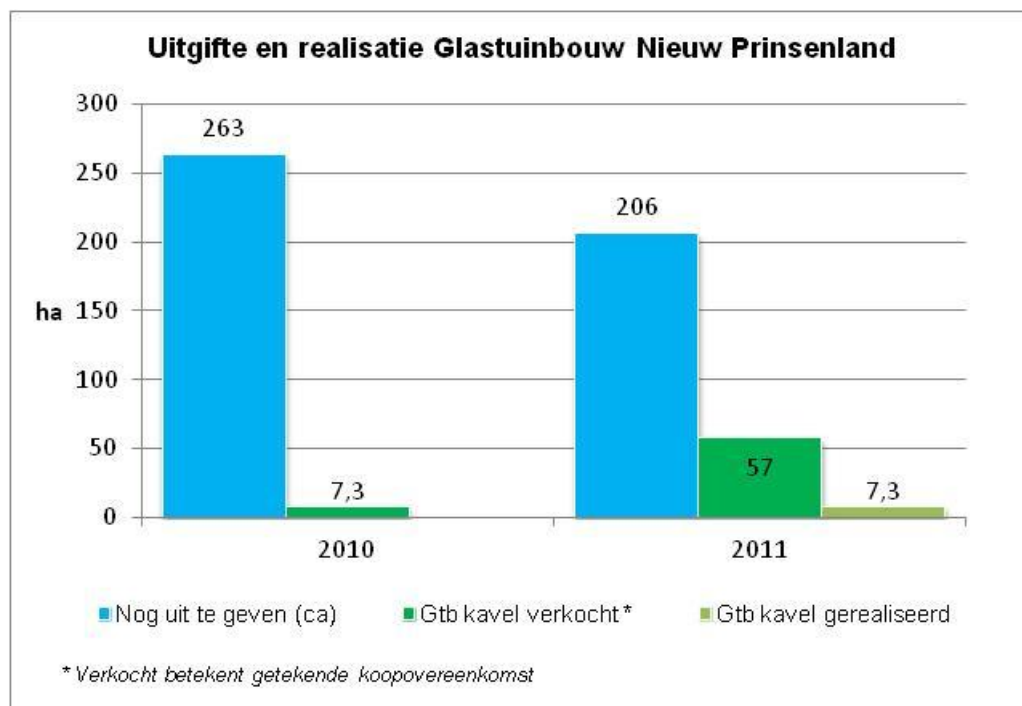
1.1 Glastuinbouw

De TOM heeft eind 2010 de eerste glastuinbouwkavel van circa 7,3 ha verkocht aan Auberginekwekerij De Jong. In het voorjaar van 2011 is het perceel geleverd en is dhr. De Jong begonnen met de realisatie van zijn nieuwe bedrijf in de Willemspolder. In december van 2011 was de kas van circa 5,6 ha klaar om in gebruik te nemen.

Figuur 3. Het eerste glastuinbouwbedrijf in Nieuw Prinsenland, Auberginekwekerij De Jong

In 2011 zijn er ook twee koopovereenkomsten onder voorwaarden gesloten met nog twee tuinders. Zij hebben de ambitie om in 2012 samen circa 23 ha kas te realiseren op twee percelen van samen circa 57 ha. Daarbij hebben zij de mogelijkheid om in de toekomst uit te breiden.

Figuur 4. Uitgifte en realisatie glastuinbouwgebied

Nieuw Prinsenland: een aanwinst voor glastuinbouw NL

Het Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland is een aanwinst voor de glastuinbouwsector in Nederland. Door een unieke combinatie met een agro- en food bedrijventerrein en de suikerfabriek zijn er volop kansen voor symbiose en samenwerking. Daar profiteren de ondernemers van, maar ook het milieu. Wat velen op papier hebben gezet, voeren wij samen met Suiker Unie uit.

Het eerste glastuinbouwbedrijf heeft zich gevestigd, De aubergines groeien er inmiddels volop. Komend jaar volgen nog twee aansprekende bedrijven voor de teelt van tomaten. Juist in deze tijd van crisis geeft Nieuw Prinsenland de economie in West-Brabant een nieuwe impuls.

Door het bijna volledig onherroepelijk worden van het Provinciaal Inpassingsplan in december 2011, is een belangrijke basis gelegd om het cluster verder uit te bouwen en alle kansen van symbiose en samenwerking te gaan benutten. Dat doen we al diverse jaren naar alle tevredenheid met Suiker Unie, maar straks ook met de coöperaties Glastuinbouw en Bedrijventerrein. Wij verwachten zeker dat zich dan nieuwe mogelijkheden gaan voordoen, waar alle partijen van kunnen profiteren. Het AFC-concept bedenk je van te voren, maar de invulling gebeurt in het veld door de bedrijven zelf.

Wij realiseren ons terdege dat Nieuw Prinsenland een ingrijpende verandering is in het landschap en niet door iedereen gewenst. Door een robuuste omzoming met landschapsdijken van voormalige bietengrond hebben we naar mijn idee een nieuw landschap gecreëerd dat de toets der kritiek kan weerstaan en nog vele jaren mee kan. Maar bovenal dient Nieuw Prinsenland bij te dragen aan de regionale economie en aan een duurzame, veilige en gezonde voedselproductie en -verwerking. Dat gaat ook gebeuren. Daar ben ik van overtuigd.

Piet Janmaat,

Directeur Tuinbouwontwikkelingsmaatschappij

1.2 Bedrijventerrein

Na de uitspraak van de afdeling Bestuursrechtspraak van Raad van State over de beroepen tegen het Provinciaal Inpassingsplan AFC West-Brabant (PIP AFC WB) op 7 december 2011 is ook de acquisitie voor het bedrijventerrein Nieuw Prinsenland definitief gestart. De projectorganisatie Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland werkt daarin samen met NV REWIN West-Brabant. Het uitgiftebeleid werd al eerder door de overheden goedgekeurd. Naar verwachting worden in 2012 de eerste contracten met zich vestigende bedrijven getekend en ronden de eerste bedrijven in 2013 hun nieuwbouw af.

Projectorganisatie Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland en NV REWIN West-Brabant werken samen in de acquisitie van bedrijven voor het Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland. REWIN heeft veel kennis en ervaring op het gebied van acquisitie. REWIN fungeert daarom als het eerste loket voor bedrijven die zich willen vestigen op Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland. Daarna voeren REWIN en de projectorganisatie samen de onderhandelingen met partijen over vestiging en vestigingsvoorwaarden.

De Nederlandse economie maakt een moeilijke periode door. De agro- en levensmiddelenindustrie blijkt daarin een stabiele factor. Er lopen gesprekken over vestiging met een redelijk aantal partijen, zowel grote (>3 ha) als kleine. Het gaat daarbij niet alleen om verplaatsingen en/of fusies, maar ook om geheel nieuwe initiatieven en activiteiten. Soms sluiten die direct aan op de activiteiten en/of reststromen van de suikerfabriek. Er blijken hoe dan ook steeds opnieuw aanknopingspunten voor winstgevende symbiose en samenwerking te zijn.

Paul Hagens,

Manager Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland

1.3 Autonome ontwikkelingen suikerfabriek

De Nederlandse suikerindustrie heeft het afgelopen decennium enorme veranderingen doorgemaakt: grote efficiëntieverbeteringen door toename van de suikeropbrengst per ha, de sluiting van drie suikerfabrieken en de overname van CSM Suiker door Royal Cosun. Ook het komende decennium blijft Suiker Unie veranderen, onder meer door de verwaarding van bijproducten en reststromen verder te verbeteren en door ontwikkelingen in de biobased economy. De investeringen in biomassavergistingsinstallaties en diksapsilo's is daar een voorbode van.

Dinteloord is één van de twee overgebleven bietsuikerproductielocaties van Suiker Unie in Nederland. Met de ontwikkeling van Nieuw Prinsenland is er ruimte ontstaan voor de verdere ontwikkeling van deze suikerfabriek en de winstgevende symbiose en samenwerking met andere bedrijven uit de agro- en levensmiddelensector, inclusief de glastuinbouw.

Bij het verwerken van suikerbieten is niet te ontkomen aan een beperkte hinder voor omwonenden in de vorm van geluid, geur, stof en verkeer. Suiker Unie is zich daarvan bewust en probeert de hinder tot een minimum te beperken. Een goede relatie met de omwonenden is daarbij van groot belang. In Dinteloord is daarom de afgelopen jaren veel geïnvesteerd om aan alle milieueisen te voldoen. Met de komst van Nieuw Prinsenland worden er nog meer maatregelen getroffen om geluid- en geurhinder zoveel mogelijk te voorkomen. Daarnaast is er een Burenraad opgericht voor het project, hierover volgt verderop in het duurzaamheidsverslag meer. (zie 3.5)

Om de geluidhinder terug te dringen, is in 2011 de bekisting van de grote bietentransportband opnieuw geïsoleerd. Daardoor worden de bieten vrijwel geruisloos naar het washuis getransporteerd. Verder legt Suiker Unie grondwallen aan tussen het fabrieksterrein en het naastgelegen dorp Stampersgat. Deze wallen hebben niet alleen een geluidwerende functie, maar zorgen er ook voor dat het zicht op de drukte rond de fabriek voor een groot deel wordt weggenomen. Er is hierbij rekening gehouden met de landschappelijke inpassing.

Ook de geurhinder wordt zoveel mogelijk beperkt. Tijdens de campagnes hangt er rond de fabriek een typische geur die onvermijdbaar is in het suikerproductieproces. In 2012 gaat Suiker Unie één van de geurbronnen, de koeltoren, verhogen. Daardoor zal er minder geuroverlast zijn voor de omwonenden.

Suiker Unie heeft lang gewerkt aan het project dat Agro & Food Cluster Nieuw Prinsenland is geworden. Sinds het midden van de jaren negentig. Toen heette het project nog Agro-Industrieel Complex Dinteloord (AICD). Het betrof alleen een bedrijventerrein voor ondernemingen uit en gelieerd aan de agro- en levensmiddelensector. Uiteindelijk is daar met de komst van de TOM een grootschalige glastuinbouwlocatie bijgekomen.

Ik ben blij dat de werkelijke realisatie is begonnen. Het project is een zeer interessante combinatie van economische activiteiten geworden met grote kansen voor winstgevende symbiose en samenwerking. Daar is de duurzaamheid mee gediend. Voor Suiker Unie, voor de ondernemingen die zich gaan vestigen op het bedrijventerrein en de glastuinbouwlocatie, voor de omgeving en voor onze samenleving in het algemeen. Ik ben dan ook bijzonder trots op het unieke en duurzame concept van dit terrein.

We zitten nu in de spannende periode van eerste aanleg van de infrastructuur en de acquisitie van bedrijven. Ondanks het feit dat dit niet de beste tijd voor de Europese economie is, zien we dat interessante partijen zich aanmelden voor gesprekken over vestiging. Ook zijn we bezig om de eerste projecten op het gebied van winstgevende symbiose en samenwerking te realiseren: restwarmtelevering, gietwaterzuivering, biomassavergisting met groengas en CO2 levering, en ten slotte windenergie.

Dit is nog maar het begin. Nieuw Prinsenland legt de basis voor de duurzame ontwikkelingen van de toekomst. Er gaan nog vele mogelijkheden en kansen ontstaan, die in samenwerking met de juiste partijen gegrepen kunnen worden. Ik verwacht dat dit project een geweldige economische impuls gaat geven, ook voor de omgeving. Daar draagt de definitieve aanleg van de A4 natuurlijk aan bij.

In dit duurzaamheidsverslag brengen de initiatiefnemers en de bedrijvenverenigingen in alle openheid verslag uit van de ontwikkelingen in het project, die van invloed zijn op de duurzaamheid. Ik vind dat belangrijk. Daarmee krijgt de omgeving inzicht in de ontwikkelingen. Het koepeloverleg maakt dit verslag niet alleen publiek, maar gebruikt het ook om de gevestigde en zich vestigende bedrijven verder te stimuleren en faciliteren bij hun duurzame ontwikkelingen.

Albert Markusse

Algemeen directeur Suiker Unie

1.4 Infrastructuur en watersysteem

Op Nieuw Prinsenland wordt een nieuw infrastructuurnetwerk aangelegd. Het gaat om ontsluitingswegen, waterinfrastructuur en collectieve leidingstroken. Op het bedrijventerrein Nieuw Prinsenland wordt een gezamenlijke waterretentie aangelegd langs de hoofdontsluitingsweg 'Samenwerking'. Bij piekafvoer wordt het water tijdelijk opgeslagen in de retentiebekkens. Daarna wordt het geloosd op het open water.

In het glastuinbouwgebied worden, gecombineerd met de landschappelijke inpassing, bij de kassen gietwaterbassins aangelegd. Deze gietwaterbassins vangen regenwater op vanaf de kas. Daarna kan dit water worden gebruikt voor de teelt. Voor het overige verharde oppervlak wordt een waterretentie aangelegd in combinatie met een ecologische verbindingszone.

Nieuw Prinsenland wordt rondom landschappelijk ingepast door middel van grondwallen. Aan de oostzijde wordt een landschapswal gerealiseerd met een publiek toegankelijk parkje. Door deze landschapswal wordt Nieuw Prinsenland visueel afgescheiden van het dorp Stampersgat. In het glastuinbouwgebied wordt een spottershil gerealiseerd. Voor de aanleg van de landschapswallen wordt bietengrond gebruikt uit de grondopslag van Suiker Unie. Deze grond is met de bieten aangevoerd naar de suikerfabriek. De grond heeft een fabrikanteigen verklaring.

In 2011 is gestart met de aanleg van de grondwallen. Suiker Unie heeft de landschapswal aan de oostkant van de suikerfabriek gerealiseerd en een start gemaakt met de aanleg van de grondwal aan de noordkant van de vloeivelden. Daarnaast is in 2011 begonnen met het drogen van bietengrond voor de aanleg van de andere grondwallen.

In 2011 is de Willemspolderweg aangelegd en gestart met de voorbelasting van de weg 'Symbiose'. De Willemspolderweg is in 2011 bouwrijp opgeleverd en daarmee alleen nog maar toegankelijk voor bestemmingsverkeer.

Figuur 5. De Willemspolderweg met watergang, de eerste nieuwe weg van Nieuw Prinsenland

2. Winstgevende symbiose en samenwerking

In Nieuw Prinsenland wordt gewerkt aan een duurzame gebiedsontwikkeling gericht op winstgevende symbiose en samenwerking. Dit betekent dat de drie ruimtelijke onderdelen van Nieuw Prinsenland (suikerfabriek, bedrijventerrein en glastuinbouwgebied) zoveel mogelijk met elkaar verbonden worden. Hierdoor ontstaan mogelijkheden voor de uitwisseling van elkaars producten, (rest)stromen, kennis en vaardigheden. Deze symbiose en samenwerking is niet alleen winstgevend op het gebied van duurzaamheid (minder energieverbruik, minder afvalstromen, gesloten kringlopen, innovaties, etc.) maar ook wat betreft bedrijfsefficiëntie en rendement.

Nieuw Prinsenland creëert ruimte voor bedrijven die willen ondernemen met een duurzaam en maatschappelijk verantwoord toekomstperspectief. Duurzaamheid in Nieuw Prinsenland richt zich daarmee volledig op de drie P's: People, Planet en Profit. Duurzame ontwikkelingen volgen geen vast recept of stappenplan. Ze ontstaan enkel door ondernemers met een duurzame toekomstvisie. Nieuw Prinsenland biedt ondernemingen de faciliteiten om deze visie in de praktijk te brengen.

De volgende paragrafen lichten de verschillende symbiose en samenwerkingsprojecten toe. Bovendien geven ze de stand van zaken tot en met 2011 weer. De projecten die tot de symbiose en samenwerking worden gerekend zijn:

- Restwarmte
- CO2 distributie
- Aanvullend gietwatersysteem
- Spuiwatersysteem
- 150/ 20kV station
- Warmtekrachtkoppeling
- Gasontvangstation
- Bietengrond
- Windturbines
- Biomassavergisting

2.1 Restwarmte

Inhoud

Het restwarmteproject heeft als doel om met de warmte (53 MWth) die tijdens de bietencampagne van Suiker Unie vrijkomt kassen te verwarmen in het glastuinbouwgebied. In potentie 40 tot 80 ha. Dit moet leiden tot een duurzamer gebruik van energie binnen Nieuw Prinsenland.

Betrokken partijen

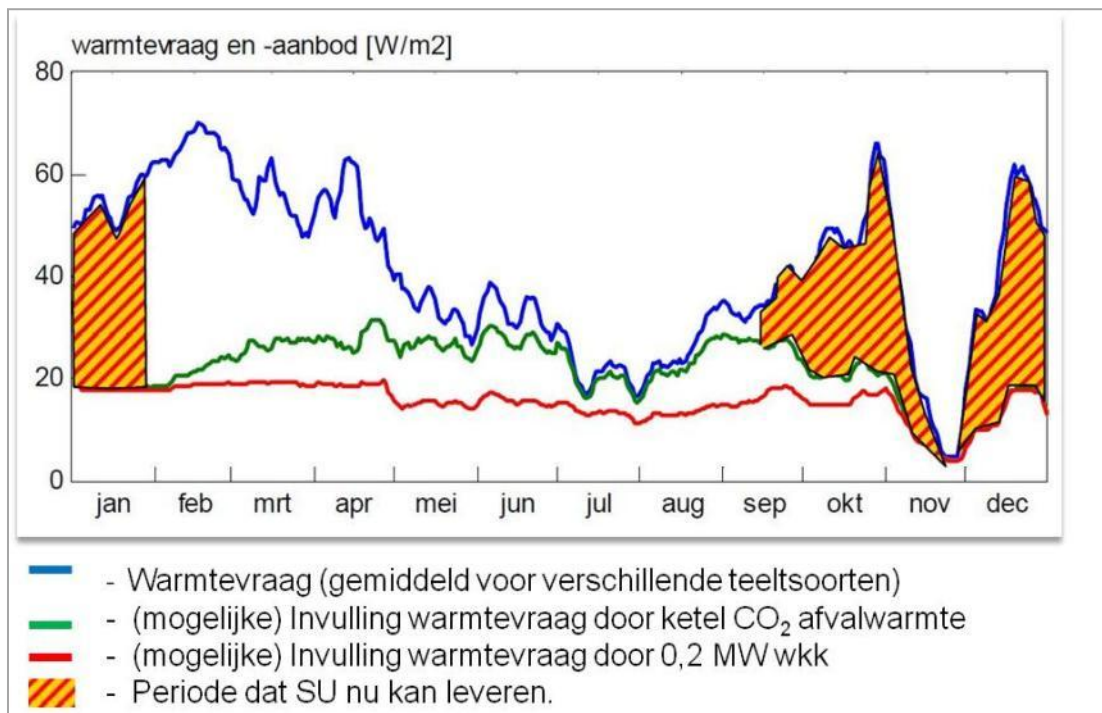
Dit project wordt gezamenlijk door ingenieursbureau Breed of Builds, gevestigde glastuinbouwbedrijven, Suiker Unie en TOM aangepakt. Er zijn verkennende gesprekken gevoerd met overheden om te zoeken naar financiering.

Voortgang

Dit jaar is het reeds eerder uitgevoerde restwarmteonderzoek (WUR/Verbakel-Bomkas) gebruikt om het restwarmtesysteem en de daarbij horende kosten gedetailleerder uit te werken. De betrokken partijen hebben gezamenlijk een business case opgesteld. Er zijn bovendien gesprekken gevoerd met Provincie Noord-Brabant over de mogelijkheden voor een investeringsbijdrage.

Daarnaast is verkennend onderzoek gedaan naar potentiële restwarmteproducenten in de omgeving van Nieuw Prinsenland, om ook de levering van restwarmte buiten de

bietencampagne te kunnen realiseren. In de eerste fase wordt ingestoken op de levering van restwarmte vanuit Suiker Unie. Tevens wordt rekening gehouden met extra restwarmtebronnen in een vervolgfase. Dit is belangrijk omdat Suiker Unie de restwarmte alleen gedurende de campagne kan leveren en de glastuinders ook daarbuiten een warmtevraag hebben (zie figuur 6.). Eventueel kan een tuinder de overblijvende vraag voor warmte invullen met een eigen warmtekrachtkoppeling of -ketel.

Figuur 6. Warmtevraag uitgezet tegen periode van aanwezige restwarmte

De TOM heeft begin 2011 vergaande gesprekken gevoerd met een geïnteresseerde partij voor een restwarmte glastuinbouwperceel. Deze heeft echter de plannen door de EHEC crisis en de toenemende financiële onzekerheid voorlopig in de ijskast gezet.

Naar verwachting gaat het restwarmteproject, afhankelijk van de markt voor glastuinbouwpercelen met restwarmte en de mogelijkheden van financiering, binnen enkele jaren starten. Precieze realisatiedata zijn lastig aan te geven vanwege het grote aantal onzekerheden over de investeringsbijdragen/ financiering en potentiële afnemers van tuinbouw kavels met restwarmte-aansluiting.

2.2 CO₂ distributie

Inhoud

In de glastuinbouw wordt CO₂ (in gasvorm) als meststof gebruikt voor de teelt. In Nieuw Prinsenland wordt gewerkt aan een CO₂ distributienet met mogelijke bronnen voor duurzame(re) CO₂. Een van deze bronnen kan de CO₂ zijn die vrijkomt bij de biomassavergister van Suiker Unie of de CO₂ uit de omgeving van Nieuw Prinsenland.

Betrokken partijen

Het CO₂ distributienet wordt aangelegd door de TOM. Samen met Suiker Unie en marktpartijen wordt gezocht naar duurzame(re) CO₂ als bron voor het net.

Voortgang

In 2011 is samen met provincie Noord-Brabant een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke CO₂ bronnen in de omgeving en de kansen om deze CO₂ naar Nieuw Prinsenland te halen. Hieruit blijkt dat de CO₂, die vrijkomt bij het opwerken van het biogas uit de biomassavergister naar groengas, in eerste instantie het meest haalbaar is. Maar die hoeveelheid CO₂, ongeveer 1.500 ton, vult slechts een relatief beperkt deel van de vraag in het glastuinbouwgebied. De overige CO₂ moet onder meer worden aangevoerd per schip of vrachtauto, via de voormalige defensiepijpleiding en/of vanuit Industriegebied Moerdijk. In de loop van 2012 worden voor de CO₂ distributie nadere besluiten genomen.

2.3 Aanvullend gietwatersysteem

Inhoud

Glastuinbouwbedrijven gebruiken voornamelijk regenwater dat zij opslaan in gietwaterbassins. Ondanks dat in Nieuw Prinsenland ingestoken wordt op maximale opvang van regenwater is de neerslag onvoldoende om in de waterbehoefte te voorzien. Daarom wordt gewerkt aan een aanvullend gietwatersysteem dat de glastuinbouw kan voorzien van gietwater wanneer er te weinig neerslag is. Het gietwatersysteem gaat gezuiverd proceswater (effluent) van de suikerfabriek nog verder zuiveren tot gietwater. Naar verwachting wordt op die manier circa 300.000 m³ per jaar aanvullend gietwater geproduceerd. Dit is circa 15% van het totale gietwaterverbruik in het glastuinbouwgebied.

Betrokken partijen

TOM en Suiker Unie pakken het gietwaterproject gezamenlijk op. TOM investeert in het project en zoekt daarnaast met partijen uit de glastuinbouw- en waterzuiveringssector naar de beste zuiveringsmethode. Suiker Unie faciliteert de TOM door ruimte beschikbaar te stellen voor de gietwaterinstallatie. Het waterschap Brabantse Delta is als overheid betrokken bij het gietwatersysteem.

Voortgang

In 2011 zijn de eerste stappen gezet voor de realisatie van de gietwaterinstallatie. In de tweede helft van het jaar is de aanbestedingsprocedure gestart met een preselectie van partijen. De gekwalificeerde partijen hebben de mogelijkheid gekregen om tijdens de campagne monsters te nemen van het effluent. Daarnaast zijn er meerdere onderzoeken geweest naar de zuiveringsmethoden en benodigde waterkwaliteit. De gietwaterinstallatie moet in 2013 operationeel zijn.

In 2011 zijn de eerste stukken gietwaterleiding aangelegd in de Willemspolder. Voor 2012 wordt gestart met de aanleg van een deel van de gietwaterleiding in de Oud Prinsenlandse Polder.

2.4 Spuiwatersysteem

Inhoud

In het glastuinbouwgebied van Nieuw Prinsenland wordt een gescheiden rioolstelsel aangelegd. Dit bestaat uit een regulier DWA persriool voor het huishoudelijk afvalwater van de glastuinbouwbedrijven en uit een persriool voor het spuiwater (afvalwater uit teelt na veelvuldige recirculatie) uit de glastuinbouwbedrijven. Het spuiwater wordt in een eigen installatie gezuiverd.

Betrokken partijen

Het spuiwatersysteem wordt ontwikkeld door de TOM in samenwerking met kennisinstellingen zoals de WUR (Wageningen Universiteit), TNO en ingenieursbureau Witteveen+Bos. Met de WUR en de tuinders ontwikkelt de TOM een uitgekiend ontwerp van het watertechnische systeem van de glastuinbouwbedrijven. Met als doel een zo laag mogelijke hoeveelheid spuiwater.

Voortgang

In 2011 heeft de TOM opdracht gegeven aan WUR en ingenieursbureau Witteveen+Bos om een functionele beschrijving te maken van de zuivering en te berekenen wat de belasting van de zuivering wordt.

Een belangrijk punt voor de zuivering van spuiwater is de verwijdering van sporen van gewasbeschermingsmiddelen. Dit probleem speelt landelijk. Bij de oplossing van dit probleem is de TOM daarom mede afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen. Er wordt gewerkt aan het bijeenbrengen van partijen en middelen om de benodigde onderzoeken uit te kunnen voeren. Het doel is dat de zuiveringsinstallatie op Nieuw Prinsenland - als eerste in Nederland - ook resten van gewasbeschermingsmiddelen gaat verwijderen.

In 2011 zijn de eerste stukken spuirool aangelegd in de Willemspolder. In 2012 wordt gestart met de aanleg van een deel van het spuirool in de Oud Prinsenlandse Polder.

2.5 150/20 kV station

Inhoud

Voor de afname en teruglevering van elektriciteit in Nieuw Prinsenland heeft het bestaande netwerk te weinig capaciteit. Omdat de glastuinbouw een netto leverancier is van duurzame(re) elektriciteit en de ontwikkelingen in Nieuw Prinsenland ook kansen biedt voor wind- en zonne-energie is de infrastructuur op het gebied van elektriciteit erg belangrijk. Naast deze gebiedsgebonden doelen, hebben netbeheerders Enexis en TenneT een aantal regionale doelen. Daarom hebben zij besloten om in dit gebied een 150/20kV station te gaan bouwen. De TOM is betrokken bij de inpassing van het station en heeft er ruimte voor gereserveerd.

Figuur 7. Impressie van het 150/20kV station, gelegen in het glastuinbouwgebied

Voortgang

Tot 2011 is er intensief met TenneT en Enexis gesproken over de realisatie van het 150/20 kV Station binnen Nieuw Prinsenland. In 2011 is uiteindelijk besloten dat TenneT en Enexis dit station daadwerkelijk gaan realiseren in Nieuw Prinsenland met een regionale functie. Daardoor wordt het elektriciteitsnetwerk in de regio een stuk betrouwbaarder. Er ontstaat ook meer ruimte voor de levering van (duurzamere) elektriciteit uit warmtekrachtkoppelingen (wkk's) en windturbines.

Het 150 kV station staat bij de toekomstige rotonde, bij de Noordlangeweg en de insteekweg Symbiose van het glastuinbouwgebied. De elektriciteitskabels zijn volledig ondergronds. Naar verwachting wordt in 2012 gestart met de realisatie van het 150kV-station en wordt het in 2013 in gebruik genomen. Voor het kabeltracé naar Roosendaal wordt een planologische procedure opgestart en zal TenneT spoedig starten met gesprekken met grondeigenaren.

2.6 Warmtekrachtkoppeling

Inhoud

Met een warmtekrachtkoppeling (wkk) produceert een tuinder zeer efficiënt warmte, elektriciteit en CO₂ door gas (aardgas of groengas) te verbranden. Warmte, elektriciteit en CO₂ heeft een glastuinbouwbedrijf nodig voor de bedrijfsvoering en teelt. De elektriciteit die een tuinder niet nodig heeft wordt terug geleverd aan het openbare net. In veel gevallen is een glastuinbouwbedrijf netto een elektriciteitsproducent.

Het rendement van een wkk ligt veel hoger dan van een elektriciteitscentrale. Daar wordt de warmte vernietigd en niet nuttig gebruikt zoals in een kas. Hierdoor is de elektriciteit van een glastuinder duurzamer dan gangbare elektriciteit.

In Nieuw Prinsenland wordt ook gekeken naar de kwaliteit van het condenswater dat vrijkomt bij de verbranding van gas. Onderzocht wordt welke technische aanpassingen bij de wkk's nodig zijn om het condenswater te kunnen lozen op het oppervlaktewater. Dit zorgt voor minder belasting van de rioolwaterzuiveringen en draagt daarmee bij aan een efficiëntere waterzuiveringsinstallatie.

De resultaten van het condenswateronderzoek zijn waarschijnlijk in 2012 bekend. Dan is ook duidelijk of na technische aanpassingen van de wkk het condenswater op het oppervlaktewater geloosd kan worden.

Betrokken partijen

Een wkk wordt geïnstalleerd op een bedrijf in opdracht van de tuinder. De tuinder sluit zelf contracten af voor de inkoop van gas en de verkoop van elektriciteit.

Voortgang

De eerste tuinder heeft op zijn nieuwe bedrijf in Nieuw Prinsenland een wkk geïnstalleerd en is vanaf december 2011 begonnen met de levering van elektriciteit aan het openbare elektriciteitsnet. Naar verwachting gaan de bedrijven die zich in 2012 vestigen ook wkk's in bedrijf nemen.

2.7 Gasontvangstation

Inhoud

Een gasontvangstation (GOS) zet gas van een hoge drukleiding (40 bar) over naar de regionale gasdistributieleidingen op lage druk (8 bar).

Figuur 8. Gasontvangstation in aanbouw

Betrokken partijen

De TOM heeft een GOS gebouwd met daarin een koppeling van de gastransportleiding van GasTransportService (GTS). Aansluitend aan het GOS is een gasdistributienet gerealiseerd waaraan de glastuinbouwbedrijven en het bedrijventerrein kunnen worden gekoppeld. Tevens is een koppeling voorzien met de biomassavergister van Suiker Unie, die groengas in het distributienetwerk kan invoeren.

Voortgang

In 2012 worden de biocomposiet beplatingen op het GOS bevestigd. Daarmee is het gebouw van het GOS volledig afgerond. Verder wordt in 2012 het distributienet uitgebreid.

2.8 Bietengrond

Inhoud

Voor de ophoging van de percelen en de aanleg van gietwaterbassins en landschapswallen is een grote hoeveelheid grond nodig. In Nieuw Prinsenland wordt hiervoor zoveel mogelijk bietengrond toegepast. Bietengrond komt met de suikerbieten mee naar de suikerfabriek tijdens de campagne. De grond wordt vervolgens opgeslagen op de vloeivelden. Na rijping en droging is de grond geschikt voor allerlei toepassingen. Door de grond nuttig aan te wenden voor Nieuw Prinsenland, wordt veel grondtransport naar bestemmingen buiten het gebied of vanuit elders naar Nieuw Prinsenland voorkomen.

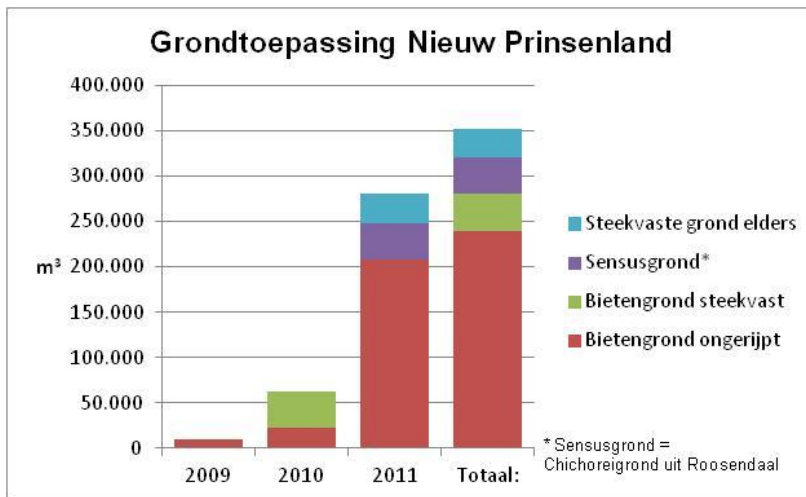
Figuur 9. Drogen natte bietengrond

Betrokken partijen

Suiker Unie is leverancier van de bietengrond aan het bedrijventerrein en de glastuinbouwlocatie Nieuw Prinsenland. Daarnaast gebruikt Suiker Unie bietengrond zelf voor de aanleg van grondwallen rond de suikerfabriek.

Voortgang

Tot eind 2011 zijn de volgende grondstromen in Nieuw Prinsenland toegepast (exclusief cunetzand).

Figuur 10. Grondtoepassing totaal Nieuw Prinsenland

2.9 Windturbines

Inhoud

In het Provinciaal Inpassingsplan AFC WB is voor een bepaald gebied een wijzigingsbevoegdheid opgenomen voor windturbines. Suiker Unie en SurveyCom willen deze wijzigingsbevoegdheid invullen door zeven windturbines te realiseren.

Betrokken partijen

Binnen het wijzigingsgebied is Suiker Unie van plan om vier windturbines te bouwen op de vloeivelden bij de suikerfabriek. SurveyCom heeft het initiatief genomen om drie windturbines te realiseren aan de noordzijde van de glastuinbouwlocatie Nieuw Prinsenland. Samen vormen de twee initiatieven Windpark Zuid-Dintel.

Voortgang

In 2011 heeft de provincie Noord-Brabant voorbereidingen getroffen voor de planologische procedure. Deze vult de wijzigingsbevoegdheid in binnen het Provinciaal Inpassingsplan AFC WB. Het ontwerp wijzigingsplan Windpark Zuid-Dintel is februari 2012 in procedure gegaan. Parallel aan het opstellen van het ontwerp wijzigingsplan is samen met het windturbineproject aan de noordzijde van de Dintel (Windpark Oud-Dintel) een milieueffectrapportage (m.e.r.) uitgevoerd: MER Windparken Dintel. In het ontwerp wijzigingsplan wordt uitgegaan van windturbines van ieder 3 MW met een ashoogte van 110 meter. Naar verwachting wordt in juni 2012 het definitieve wijzigingsplan Windpark Zuid-Dintel vastgesteld.

Figuur 11. Windturbines nabij A29, verbeelding beeldregieplan

2.10 Biomassavergisting

Inhoud

Suiker Unie heeft bij de suikerfabriek in Dinteloord een biomassavergister gebouwd. Met deze vergister kan zij plantaardig restmateriaal omzetten in biogas en na opwerking in groengas. Deze biomassavergister heeft een capaciteit van ongeveer 10.000.000 m³ groengas per jaar. Dit is het jaarverbruik van circa 15.000 huishoudens.

Betrokken partijen

Suiker Unie is ontwikkelaar en eigenaar van de biomassavergister en verantwoordelijk voor de exploitatie.

Voortgang

Op 8 november 2011 heeft ZKH Prins Willem-Alexander de biomassavergister van Suiker Unie officieel geopend. Daarmee is de jaarproductie van zo'n 10.000.000 m³ groengas gestart. Het groengas wordt met een 8 bar leiding naar het gasnetwerk van Dinteloord getransporteerd. Daarnaast investeert Suiker Unie in een wagenpark dat rijdt op eigen geproduceerd groengas. Naar verwachting volgt in 2012 de goedkeuring voor de verwerking van andere biomassareststromen in de biomassavergister.

Figuur 12. Biomassavergister Suiker Unie

Om de afzet van groengas naar de glastuinbouw in de toekomst mogelijk te maken, is in het gasnetwerk van de glastuinbouw alvast rekening gehouden met een koppelingspunt voor de invoer van het groengas. Dit biedt de mogelijkheid om direct groengas toe te passen in de kassen. In de toekomst zal ook het groenafval vanuit de kassen naar de biomassavergister worden afgevoerd.

2.11 Toekomst

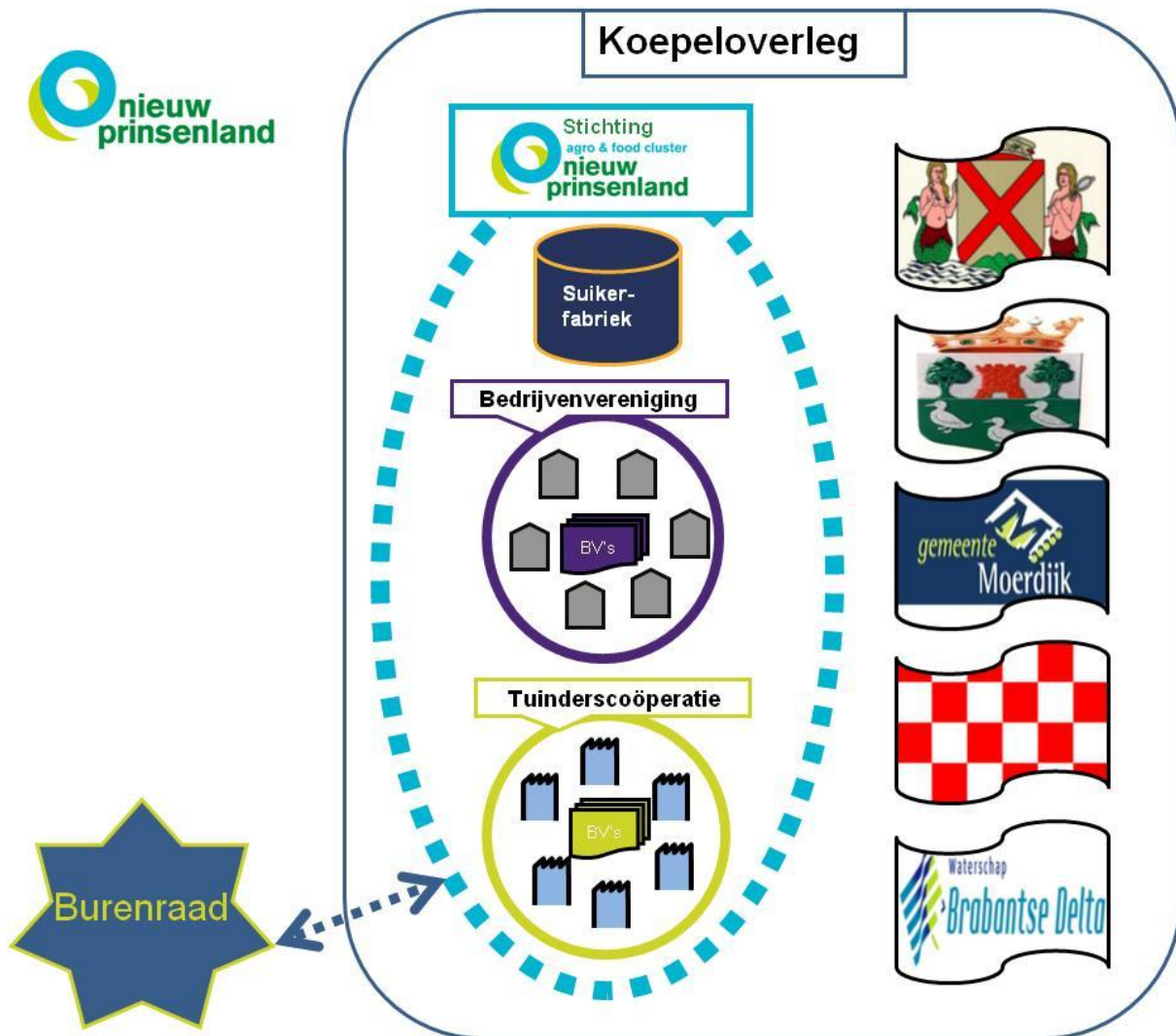
De voorgenoemde projecten kunnen nog verder uitbreiden bij de vestiging van bedrijven op Nieuw Prinsenland. In de toekomst komen er nog vele mogelijkheden bij: verwerking van reststromen en producten, gezamenlijk gebruik van installaties en utilities, inkoopdiensten, opleiding, uitwisseling van personeel, gezamenlijk onderzoek en innovatie, etc.

De hierop volgende tabel geeft de verwachte planning van symbiose- en samenwerkingsprojecten in 2012 weer.

Tabel 1. Planning 2012 Symbiose en Samenwerkingsprojecten

Project:	Plan:	Door:
Restwarmte	• Besluitvorming financiering project	SU/TOM/ Breed of Builds
CO ₂ distributie	• Besluitvorming, start aanleg en realisatie (op terrein SU)	SU/TOM
Aanvullend gietwatersysteem	• Bouw gietwaterinstallatie (op terrein SU) • Vervolg aanleg gietwaterdistributieleiding	TOM
Spuiwatersysteem	• Vervolg aanleg spuirool glastuinbouwgebied en aanleg bufferbassin	TOM
150/ 20 kV station	• Start bouw 150 kV-station • Procedure tracé	Enexis/TenneT
Wkk-installaties	• Aanleg wkk's bij nieuwe tuinders	Tuinders
Gasontvangstation	• Afronden bouw GOS met bevestigende biocomposietplaten • Uitbreiden gasdistributienet	TOM
Bietengrond	• Ophogen 1e fase bedrijventerrein • Ophogen glastuinbouwgebied • Vervolg rijpen bietengrond • Start aanleg grondwal Kreekweg • Aanleg andere grondwallen eventueel in combinatie met gietwaterbassins	TOM, Projectorganisatie Bedrijventerrein en SU.
Windturbines	• Vaststellen definitief wijzigingsplan Windpark Zuid-Dintel • Aanvraag omgevingsvergunning	Provincie Noord-Brabant, SU, SurveyCom
Biomassavergisting	• Goedkeuring voor gebruik andere biomassastromen	SU
Investeringen suikerfabriek	• Investeringen t.b.v. reductie geurhinder suikerfabriek Suiker Unie	SU

3. Beheersorganisaties

Figuur 13. Schematische weergave beheersorganisaties

3.1. Koepeloverleg Nieuw Prinsenland

Inhoud

Het Koepeloverleg Nieuw Prinsenland is de reguliere overlegvorm tussen de vertegenwoordigers van de private partijen op het bedrijventerrein en de glastuinbouwlocatie en de overheden bij de ontwikkeling en het beheer van Nieuw Prinsenland. Het Koepeloverleg komt ongeveer twee keer per jaar samen en heeft geen juridisch formele status. Waar mogelijk stimuleert en faciliteert het Koepeloverleg de duurzame ontwikkeling en een eenduidige communicatie. Verder is het een platform om onderling informatie over knelpunten, vragen, en dergelijke uit te wisselen tussen bestuurders. Voorbereidend aan het Koepeloverleg vindt een viertal keer per jaar op ambtelijk niveau met initiatiefnemers en overheden het coördinatieoverleg plaats. Het jaarlijkse duurzaamheidsverslag van Nieuw Prinsenland wordt aan het Koepeloverleg ter vaststelling aangeboden.

Betrokken partijen

De volgende partijen zijn onderdeel van het Koepeloverleg Nieuw Prinsenland.

- Provincie Noord-Brabant
- Gemeente Steenbergen
- Gemeente Halderberge
- Gemeente Moerdijk
- Waterschap Brabantse Delta
- Suiker Unie (suikerfabriek Dinteloord)
- Coöperatieve vereniging Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland
- Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A.

Voortgang

Het Koepeloverleg is in 2011 gestart en had haar eerste bijeenkomst op 6 oktober. Momenteel wordt de in het eerste Koepeloverleg gekozen lijn uitgewerkt. In de eerste fase van de realisatie van Nieuw Prinsenland zitten de TOM en Suiker Unie nog in het Koepeloverleg. Naarmate de overige beheersstructuren opgestart zijn en draaien, wordt het Koepeloverleg vanuit Nieuw Prinsenland vertegenwoordigd door de verschillende entiteiten.

Bert van Kesteren, projectwethouder Nieuw Prinsenland in de gemeente Steenbergen vertelt. *“Nieuw Prinsenland is een fantastisch initiatief, een gebied met goede landschappelijke inpassing en voorzieningen gericht op duurzaamheid. Daarmee is Nieuw Prinsenland een duurzame vestigingsplaats voor ondernemers in de gemeente Steenbergen.*

De winstgevende symbiose en samenwerking op Nieuw Prinsenland vindt plaats op meerdere vlakken en zal daarmee bijdragen aan de duurzaamheid van het gebied. *“Om die reden is het erg belangrijk dat de voortgang jaarlijks wordt beschreven in een duurzaamheidsverslag. Het dwingt iedereen om terug te kijken op wat er gedaan is. Het geeft prestatiedruk voor de realisatie van duurzame voorzieningen en de borging daarvan.”*

Voor Nieuw Prinsenland zijn er beheersorganisaties opgericht. Van Kesteren neemt als projectwethouder deel aan het Koepeloverleg. *“De gemeenteraad hecht veel waarde aan de beheersorganisaties en vindt het erg belangrijk om de duurzaamheid in Nieuw Prinsenland te borgen, maar ook om te zorgen dat het gebied in de toekomst innovatief en modern blijft. Het Koepeloverleg kan er bijvoorbeeld voor zorgen dat problemen in de regelgeving voor innovatieve projecten worden besproken, zodat bedrijven en overheden samen belemmeringen kunnen oplossen. De overheid moet met ondernemers meedenken, stimuleren, faciliteren en duidelijke kaders stellen.”*

Wethouder Van Kesteren kijkt terug op een dynamisch 2011. Daarbij denkt hij vooral terug aan de eerste bouwvergunningsprocedures voor nieuwe bedrijven op Nieuw Prinsenland. Steenbergen wil een ondernemersvriendelijke gemeente zijn die snelheid biedt in procedures.

3.2 Stichting AFC Nieuw Prinsenland

Inhoud

Stichting AFC Nieuw Prinsenland is de overkoepelende entiteit van de beheersorganisaties in Nieuw Prinsenland (suikerfabriek, bedrijventerrein en glastuinbouwgebied). De stichting gaat over het totale gebied en pakt zaken op in gezamenlijk beheer&onderhoud, symbiose en samenwerking, onderzoek, duurzaamheid, etcetera. De precieze taken van de stichting

zal mede afhangen van welke bedrijven zich vestigen en van de ontwikkeling van de voorzieningen in Nieuw Prinsenland.

Betrokken partijen

De stichting zal bestaan uit Suiker Unie (suikerfabriek), Coöperatieve vereniging Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland en de Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A.

Voortgang

Stichting AFC Nieuw Prinsenland zal worden opgericht op het moment dat er bedrijven zich op het bedrijventerrein van Nieuw Prinsenland gaan vestigen.

3.3. Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A.

Inhoud

De tuinderscoöperatie behartigt de belangen van de glastuinbouwondernemers in Nieuw Prinsenland. Ze bevordert de duurzaamheid, legt collectieve voorzieningen aan en houdt ze in stand. Alle tuinders die zich vestigen in het glastuinbouwgebied worden lid van de coöperatie en dragen bij aan de doelstellingen ervan. De TOM is gedurende de ontwikkeling en realisatie van het glastuinbouwgebied ook lid van de coöperatie, maar zal daarna uit de coöperatie treden.

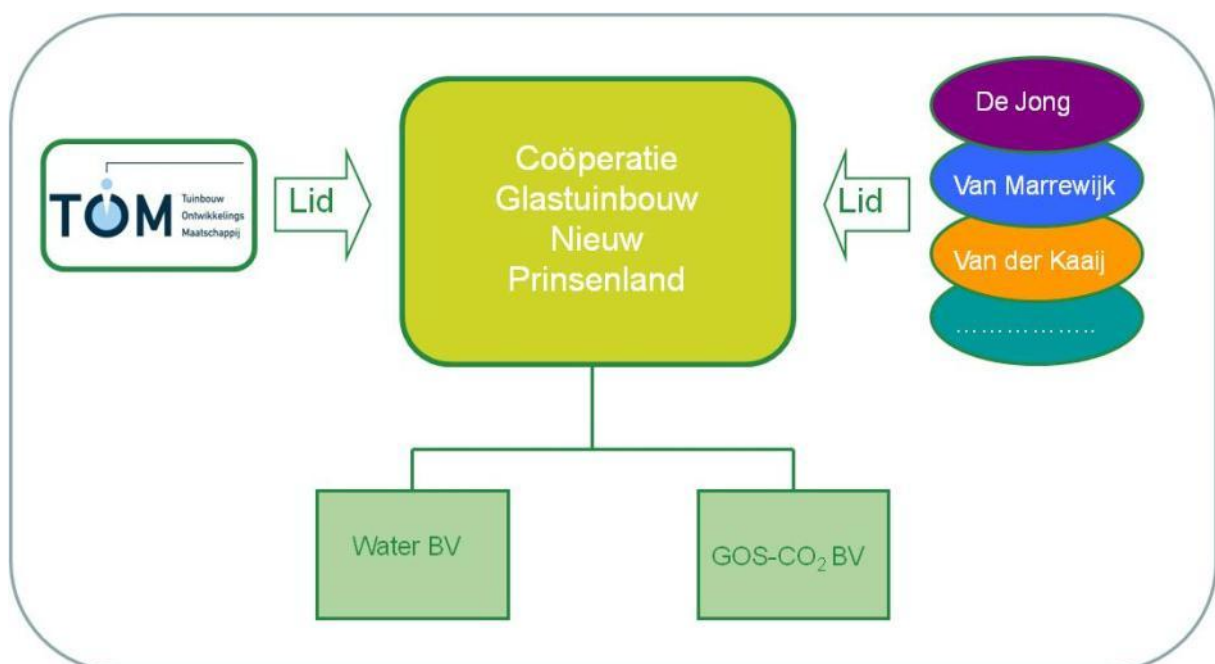
Onder de coöperatie komen exploitatie bv's die zorgdragen voor het gebruik van de collectieve voorzieningen en eventueel leveringscontracten afsluiten voor bijvoorbeeld water en CO₂.

Betrokken partijen

Alle glastuinbouwondernemers in Nieuw Prinsenland en de TOM.

Voortgang

6 mei 2011 is de Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A. opgericht te Fijnaart. Daarbij is de eerste voorzitter van de coöperatie dhr. De Jong, als eerste gevestigde glastuinbouwondernemer in Nieuw Prinsenland.

Figuur 14. Schematische weergave Coöperatieve vereniging Glastuinbouw Nieuw Prinsenland U.A.

3.4. Coöperatieve vereniging Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland

Inhoud

De bedrijvenvereniging behartigt de belangen van de gevestigde bedrijven op Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland. Ze stimuleert en faciliteert de winstgevende symbiose en samenwerking en beheert de collectieve eigendommen. Alle bedrijven die zich vestigen worden lid van de coöperatieve vereniging en dragen bij aan de doelstellingen ervan. Suiker Unie zal als initiatiefnemer gedurende de uitgifte van het bedrijventerrein lid zijn van de coöperatieve vereniging, maar daarna niet meer.

De bedrijvenvereniging stimuleert en faciliteert samenwerking tussen de bedrijven. Ze beheert de collectieve ruimte, waaronder waterretentie, leidingstroken en landschappelijke grondwallen.

Betrokken partijen

Alle bedrijven die zich vestigen op Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland worden lid van de vereniging.

Voortgang

De Coöperatieve bedrijvenvereniging Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland wordt opgericht als het eerste bedrijf zich vestigt op Bedrijventerrein Nieuw Prinsenland.

Figuur 15. Schematische weergave Coöperatieve bedrijvenvereniging

3.5 Burenraad Nieuw Prinsenland

Inhoud

In de Burenraad Nieuw Prinsenland overleggen de initiatiefnemers van Nieuw Prinsenland (TOM en Suiker Unie en later de Stichting AFC Nieuw Prinsenland) met vertegenwoordigers van de buurt. Dit gebeurt met respect voor elkaars inbreng en mening. Partijen streven naar een overleg in een ontspannen 'huiskamersfeer'. Dit moet groeien en met elkaars inzet tot stand komen.

De Burenraad heeft voorlopig geen onafhankelijke voorzitter benoemd. Ieder lid van de Burenraad mag agendapunten en onderwerpen aandragen voor de bijeenkomsten. TOM en Suiker Unie zorgen voor de organisatie en faciliteren de Burenraad in praktische zin. De Burenraad komt zo'n drie tot vier keer per jaar bij elkaar, afhankelijk van de behoeftes.

Betrokken partijen

In 2011 waren vertegenwoordigers van de volgende groepen betrokken bij de Burenraad:

- Samenstichting Stampersgat
- Dorpsraad Dinteloord en Prinsenland
- Bewoners rond het projectgebied (Noordkant Dintel, zuidkant Noordlangeweg en westkant A29)
- Stichting dorpsraad Fijnaart
- Stichting dorpsraad Heijningen
- Gemeenten Steenberghe, Halderberge en Moerdijk
- Waterschap Brabantse Delta
- Provincie Noord-Brabant
- TOM
- Suiker Unie.

Voortgang

In 2011 is de Burenraad Nieuw Prinsenland drie keer bij elkaar gekomen. Daarin is, naast de voortgang van het project, ook gesproken over de invulling van de Burenraad en welke verwachtingen de deelnemers bij de Burenraad hebben. Een aantal leden is ook aanwezig geweest bij enkele andere bijeenkomsten van Nieuw Prinsenland.

William Vermunt is lid van de Burenraad Nieuw Prinsenland, namens Samenstichting Stampersgat. Hij geeft aan: *“Het eerste waar ik aan denk bij Nieuw Prinsenland zijn de kassen. Met het grote glasoppervlak worden deze als het meest beeldbepalend gezien door de omgeving. In Stampersgat is men al enige tijd bekend met bedrijvigheid in de vorm van de suikerfabriek, maar glastuinbouw is relatief nieuw in het gebied. Omwonenden vinden het lastig om de link te zien tussen het glastuinbouwgebied, het bedrijventerrein en de suikerfabriek. Ze zien de glastuinbouw meer als losstaand project”*. De realisatie van winstgevende symbiose & samenwerking en het zichtbaar maken van deze voorzieningen voor de omgeving zouden dit beeld wellicht kunnen veranderen, meent William.

William fungeert als schakel tussen de Burenraad en Samenstichting Stampersgat. Tijdens burenradaadbijeenkomsten krijgt hij informatie over Nieuw Prinsenland. Verder probeert hij zoveel mogelijk antwoorden te krijgen op vragen vanuit de Samenstichting. William is tevreden met de gang van zaken bij de Burenraad en vindt de bijeenkomsten in de sfeer van ‘huiskamergesprek’ prettig. *“De verstrekte informatie is bruikbaar. Door de aanwezigheid van zowel initiatiefnemers als gemeenten en provincie, is er voldoende gelegenheid om achtergrondvragen te stellen en opmerkingen en zorgpunten te plaatsen.”*

Wat de ontwikkeling van Nieuw Prinsenland betreft hoopt William op een positief effect voor Stampersgat. *“Het dorp zou kunnen profiteren van de toename aan werkgelegenheid. Dit helpt om de vergrijzing tegen te gaan, de dorpsvoorzieningen op peil te houden en woningbouw in de kern te ontwikkelen.”* *“In Stampersgat verwachten de meeste mensen dat het bedrijventerrein zal bijdragen aan de lokale werkgelegenheid maar is men daarnaast bang voor een eventuele toestroom van arbeidsmigranten uit de glastuinbouw op het relatief kleine dorp.”*

William geeft tot slot als boodschap mee dat het maatschappelijke draagvlak uit de omgeving voor het grote glastuinbouwgebied zou vergroten als meer tuinders uit die omgeving zich er zouden vestigen.

Bijlage 1. Symbiose & Samenwerking figuur

